Ministry of Higher Education and Scientific Research
Lebanese French University – Erbil
College of Engineering and Computer Science
Department of Information Technology

کوردۆلۆجی

قۆناغی یەکەم

Asst. Lec. Kalthum Khalid Ahmed

Academic Year: 2022-2023

Course Book

S. No.	Information	Details
1.	Course Name	کوردۆلۆجی
2.	Course Code	
3.	Lecturer In-charge	کەلسوم خالید ئەحمەد
4.	College/Department	Information Technology, Computer Engineering, Computer Network
5.	Contact Information	07507674535 – Kalthum.khalid@epu.edu.iq
6.	Time (in hours) per Week	٢ کاتژمێر
7.	Office Hours	٨ کاتژمێر
8.	Teacher's Academic Profile	Kalthum Khalid Ahmed holds a BA in Kurdish Language from the University of Salahaddin-Erbil -2012 and an MA in applied linguistics from the University of Salahaddin-Erbil -2017. She is currently a PhD student at Salahaddin University- Erbil and an Assistant Lecturer at the Department of MLT, Erbil Health and Medical Technical College, Erbil Polytechnic University.
9.	Academic Title	مامۆستای یاریدەدەر
10.	Keywords	▪ کوردۆلۆجی، زمان، ئەدەب، شیعر، مێژوو، دیالێکت
11.	**Course Overview:** **کوردۆلۆجی:** وانەی کوردۆلۆجی؛ ئەم وانەیە، کە پێویستە هەموو دەرچوویەکی زانکۆ و پەیمانگاکانی هەرێمی کوردستان خوێندبێتی. هەر لە سەرەتای دروستبوونی حکومەتی هەرێمی کوردستاندا، پەرلەمانی کوردستان بڕیاری لەسەر دانان و خوێندنی ئەم وانەیە لە ناوەندی زانکۆ و پەیمانگە داوە، وانەکە خۆی لەخۆیدا کۆمەڵێک پەرەنسیپی ئەکادیمی و ئامانج و مەبەستی گرینگ لەخۆ دەگرێت. بەپشت بەستن بەسەرچاوەی ئەکادیمی بەپێی بنەماکانی خوێندن لەهەرێمی کوردستان لە چوارچێوەی ئەم وانەیەدا مامۆستای بابەت هەوڵ دەدات هەموو لایەنەکانی کوردۆلۆجی لەناساندنی زمان و کوردناسەکان و دیالێکتەکانی زمانی کوردی و جوگرافیا و مێژووی کوردستان و ئەدەبی کوردی بخاتەڕوو. هەروەها هاندان و ئاڕاستەکردنی قوتابی بەشێوەیەک، کە ئاگاداربێت لەو توێژینەوە و لێکۆڵینەوانەی وەکو ئەرشیفێک ڕابردووی گەلەکەمان پێکدەهێنن.	

12.	**Aims & Objective:** **ئامانج و مەبەستی وانەکە:** ▪ ناساندنی چەمک و مەبەست و ئامانجی کوردۆلۆجی. ▪ پێدانی زانیاری بە قوتابیانی کورد و نەتەوەکانیتر، بۆئەوەی شارەزاییان لەبارەی کورد و کوردستانەوە هەبێت. ▪ لێکدانەوەی ئەو توێژینەوە و لێکۆڵینەوانەی، کە تایبەتن بە کورد و کوردستان لەڕووی: مێژوو، جوگرافیا، زمان، ئەدەب، داب و نەریت و ئایین. ▪ راستکردنەوەی ئەو بۆچوونە هەڵانەی کە لەبارەی کورد و کوردستان وتراوە، بۆ نموونە: زمانی کوردی دیالێکتێکی فارسییە. ▪ چەسپاندنی گیانی نەتەوایەتی و نیشتیمانپەروەری و مرۆڤ دۆستی لەلای قوتابیان.
13.	**Course Requirement:** بەرپرسیارەتی قوتابی بە درێژایی سیمستەری خوێندن، بۆئەوەی قوتابی بتوانێت زۆرترین سود لەم پرۆگرامی خوێندنە وەربگرێت ئەوا لەسەری پێویستە ئەم ئەرکانە بگرێتە ئەستۆ: • ئامادەبوونی بەردەوامی قوتابی لەناو هۆڵی خوێندن. • ئەنجامدانی ئەو ئەرکانەی ڕۆژانە پێی دەسپێردرێت. • ئەنجامدانی توێژینەوە و نوسینی ڕاپۆرت و سیمینار و ئەو چالاکییانەی لەناو هۆڵی خوێندن بەڕێوەدەچن. • ئامادەبوونی قوتابی لە تاقیکردنەوە و هەڵسەنگاندنەکاندا. پوختکردنەوە و شیکردنەوەی ئەو سەرچاوانەی پەیوەنددارن بە بابەتەکەوە.
14.	**Teaching and Learning Method:** ▪ لەم وانەیەدا، چەندین شێواز بەکاردەهێنرێت بۆ گەیشتن بە ئامانجەکان و گەیاندنی زانیارییەکان بە قوتابییان، وەکو ڕێگای ئامادەکاری، کە تیایدا بابەتەکان بە قوتابییان دەدرێ، لەگەڵ بەکارهێنانی چەند ڕێگەیەکی دیکە، وەکو شێوزای پانێل، ڕێگای گروپات بۆ گفتوگۆ و پرسیار و وەڵام لە پێناو دەوڵەمەندکردنی بابەتەکە و باشتر گەیاندنی زانیارییەکان. بەکارهێنانی هەریەک لەم شێوازانەش بەپێی سروشتی بابەتی وانەکە و بوونی سەرچاوە و هۆکاری پێویستی لەبەردەستدابوو، دەگۆڕێت. وەک بەکارهێنانی (پاوەرپۆینت)، لەڕێگەی داتاشۆوە، بۆ ناونیشانە سەرەکییەکان و سەردێر و پێناسە و پوختە و دەرئەنجامەکان، بۆ پۆلێنکردنی بابەتەکان و ڕاڤە و ڕوونکردنەوەی خاڵە گرینگ و پێویستەکانن وێرای هێنانەوەی نمونەی پێویست لەسەر بابەتەکان. هەروەها بەکارهێنانی وایت بۆرد و تەختەی سپی، بەشدارییپێکردنی قوتابییان. هاوکات پێدانی سەرچاوەی بەسود، بۆئەوەی بتوانرێت لەگەڵ بابەتەکاندا هاوکارێک بێ بۆ ڕوونکردنەوە و گەیاندنی بابەتەکە.
15.	**Assessment Scheme:** ▪ 25 % Mid-term Examination ▪ 15 % Assignments and Quizzes ▪ 60 % Final Examination
16.	**Students Learning Outcome:** At the end of this course the student will be able to:

	١.قوتابی توانای وەڵامدانەوەی ئەو بیروبۆچونە هەڵانەی هەبێت، کە دەربارەی کورد گوتراون و ئەو لێکۆڵینەوانەی ڕۆژهەڵاتناسەکان دەربارەی کورد نوسیویانە. ٢. قوتابی ئاشنا دەبێت بە زمانی ستانداردی کوردی و توانای هەبێت ئەم زمانە بەکاربهێنێت لەشوێنە فەرمییەکاندا، لەگەڵ ئەوەشدا (دیالێکت) شێوەزارەکانی زمانی کوردی بناسێتەوە و قسەیان پێبکات. ئاشنایەتی پەیدا بکات لەبارەی زمانی کوردییەوە. **٣.** قوتابی ئاشنا دەبێت بە ڕێنوس و ئەلفوبێی کوردی و یاسا و تیۆرەکانی زمان و ئەرک و تایبەتمەندییەکانی زمان. **٤.** شارەزابوونی قوتابی بە ڕەخنە و مێژووی ئەدەبی و جۆر و قۆناغەکانی ئەدەب و ئاشنابوونیان بە بەرهەم و شیعرەکانی شاعیرانی کورد. **٥.** قوتابی زانیاری هەبێت لەسەر ناسینەوە و لێکۆڵینەوە لەشوێنەوارە مێژووییەکان و ئاشنابوون بە جوگرافیا و مێژووی کوردستان لە ڕابردوودا.
17.	**Course Reading List and References** **١. کوردۆلۆجی**، پ.ی. سەلام ناوخۆش و نەریمان عەبدوڵا و ئیدریس عەبدوڵا، چاپخانەی هێڤی، چاپی دوازدەم، هەولێر، ٢٠١٤. **٢.زمانەوانی**، سەلام ناوخۆش و نەریمان خۆشناو، بەرگەکانی یەکەم و دووەم و سێیەم، چاپی دووەم، چاپخانەی رۆژهەڵات، هەولێر، ٢٠١٠. ٣. **زمانەوانی**، سەلام ناوخۆش و نەریمان خۆشناو، بەرگەکانی چوارەم و پێنجەم و شەشەم و حەوتەم، چاپی یەکەم، چاپخانەی منارە، هەولێر، ٢٠١٠. ٤. **زار و زمان**، نەریمان خۆشناو، ، چاپی دووەم، چاپخانەی هێڤی، هەولێر، ٢٠١٤. ٥. **کوردناسی**، سەرسام خلیل عمر- شاکر رضا احمد، چاپی یەکەم، چاپخانەی شەهاب، هەولێر، ٢٠١٨. ٦. **زمانەوانی**، محمد معروف فتاح، چاپی سێیەم، چاپخانەی حاجی هاشم، هەولێر، ٢٠١١. ٧. **زانستی زمان و زمانی کوردی،** تاڵیب حوسێن، چاپخانەی رۆژهەڵات، هەولێر، ٢٠١٤. ٨. **زمانڤانییا تیۆری،** شێرزاد سەبری – عەبدولسەلام نەجمەدین، چاپی یەکەم، چاپخانەی حاجی هاشم، هەولێر، ٢٠١١. ٩. **زمانی کوردی شوێنی لەناو زمانەکانی جیهاندا،** رەفیق شوانی، چاپی یەکەم، چاپخانەی خانی، دهۆک، ٢٠٠٨. ١٠. **مێژووی کورد و کوردستان،** محەمەد مەردۆخی کوردستانی، و. عەبدول کەریم محەمەد سەعید، چاپخانەی چوارچرا، سلێمانی، ٢٠٠٧. ١١. **زمانی ستاندارد**، نەریمان خۆشناو. ١٢. **مێژووی ئەدەبی کوردی**، مارف خەزنەدار، بەرگی یەکەم، ٢٠١٠.
18.	**Course Content**

Course Content

Week	Lecture Date	No. of Hours	Topics
1.	5/1.2023	4	لەبارەی کوردۆلۆجی (کوردناسی) یەوە
2.	8/1.2023 12/1.2023	8	سەرەتایەک دەربارەی زمان، پێناسەی زمان، ئەرکەکانی زمان
3.	2/2.2023 5/2.2023	8	تایبەتمەندیەکانی زمان، گریمانەکانی پەیدابوونی زمان.
4.	9/2.2023 16/2.2023	8	ڕێنوس و فۆنیمەکانی زمانی کوردی.
5.	2/3.2023 30/3.2023	8	زارەکانی زمانی کوردی، زمانی ستانداردی کوردی.
6.	2/4.2023 6/4.2023	8	ئەدەب، پێناسەی ئەدەب، ڕەگەزەکانی ئەدەب
7.	13/4.2023 27/4.2023	8	مێژووی کورد و کوردستان
8.	4/5.2023 7/5.2023	8	جوگرافیای کوردستان، سنووری کوردستانی گەورە. زاراوەی کوردستان لە سەرچاوەکاند. لەبارەی باشوری کوردستانەوە.
9.		Final Examination	

<table>
<tr><td>19.</td><td>Examinations:
▪</td></tr>
<tr><td>20.</td><td>Course Policy:
 چەند نمونەیەک لە شێوازی تاقیکردنەوەکان
ناساندن
١_کوردۆلۆجی ٢_ زمان ٣_ئەدەب ٤_دیالێکت

نمونەی ژماردن و باسکردن
١_ چۆنیەتی دروست بوونی زمانی ستاندارد بەرێگەی کلاسیکی باس بکە.
٢_ هۆکارەکانی درەنگ بەکارهێنانی زاراوەی کوردستان بۆچی دەگەڕێتەوە.
٣_ تایبەتمەندییەکانی زمان بژمێرە و باس لە تایبەتمەندی (زمان لەخۆوەیە) بکە.
٤_ دەستکەوتەکانی میرنشینە کوردییەکان چی بوون باسی بکە.

جیاوازی
١_ جیاوازی نێوان زمان و دیالێکت لەچەند خاڵێکدا بخەڕوو.
٢_ جیاوازی نێوان ئەدەبی نوسراو و ئەدەبی سەرزاری چییە.
٣_ جیاوازی نێوان شیعر و پەخشان. </td></tr>
<tr><td>21.</td><td>Note:
▪</td></tr>
</table>